

**Ehdotus neuvoston puitepäätökseksi tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä**

(2002/C 203 E/16)

KOM(2002) 173 lopull. — 2002/0086(CNS)

(Komission esittämä 19 päivänä huhtikuuta 2002)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 29 artiklan, 30 artiklan 1 kohdan a alakohdan, 31 artiklan ja 34 artiklan 2 kohdan b alakohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Tietojärjestelmiä vastaan on todistetusti tehty hyökkäyksiä muun muassa järjestäytyneen rikollisuuden toimeksiantona; samalla kannetaan kasvavaa huolta terrorihyökkäysten mahdollisuudesta jäsenvaltioiden kriittisten järjestelmien osana olevia tietojärjestelmiä vastaan. Koska hyökkäykset uhkaavat tietoyhteiskunnan turvallisuuden ja vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen kehittämistä, niihin on varauduttava Euroopan unionin tasolla.

(2) Tehokas varautuminen näihin uhiin edellyttää verkko- ja tietoturvallisuuden kokonaisvaltaista turvaamista, kuten todetaan eEurope-toimintasuunnitelmassa ja komission tiedonannossa "Verkko- ja tietoturva: ehdotus eurooppalaiseksi lähestymistavaksi" <sup>(1)</sup> ja 6 päivänä joulukuuta 2001 annetussa neuvoston päätöslauselmassa yhteisestä lähestymistavasta ja erityisistä toimista verkko- ja tietoturvallisuuden alalla.

(3) Myös 5 päivänä syyskuuta 2001 annetussa Euroopan parlamentin päätöslauselmassa <sup>(2)</sup> korostetaan tarvetta tiedottaa tietoturvaan liittyvistä ongelmista ja antaa käytännön apua niiden ratkaisemiseksi.

(4) Jäsenvaltioiden lakien puutteet ja lakien väliset erot vaikeuttavat järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjuntaa ja estävät poliisia ja tuomioistuimia tekemästä tehokasta yhteistyötä tietojärjestelmiin kohdistuvia hyökkäyksiä vastaan. Koska nykyaikaisen sähköisen viestinnän verkot eivät tunne maantieteellisiä rajoja, tietojärjestelmiin kohdistuvat hyökkäykset ovat usein luonteeltaan kansainvälisiä; tämä korostaa pikaista tarvetta edelleen lähentää jäsenvaltioiden rikoslainsäädäntöä tällä alalla.

(5) Parhaista tavoista panna täytäntöön Amsterdamin sopimuksen määräykset vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen toteuttamisesta annetussa neuvoston ja komission toimintasuunnitelmassa <sup>(3)</sup>, Tampereella 15 ja 16 päivänä lokakuuta 1999 ja Santa Maria da Feirassa 19 ja 20 päivänä kesäkuuta 2000 pidettyjen Eurooppa-neuvoston kokousten päätelmissä, komission tulostaulussa <sup>(4)</sup> ja Euroopan parlamentin 20 päivänä syyskuuta 2000 antamassa päätöslauselmassa <sup>(5)</sup> edellytetään huipputekniikkaan liittyvän rikollisuuden torjumiseksi lainsäädäntötoimia ja näiden osana yhteisten rikostunnusmerkistöjen, syytteen asettamisen edellytysten ja seuraamusten määrittämistä.

(6) Kansainvälisten järjestöjen tekemää työtä, erityisesti Euroopan neuvoston työtä rikoslainsäädännön lähentämiseksi ja G8-ryhmän työtä huipputekniikkaan liittyvää rikollisuutta koskevan valtioiden rajat ylittävän yhteistyön edistämiseksi, on täydennettävä määrittelemällä Euroopan unionin yhteinen toimintalinja tällä alalla. Tätä ajatusta on kehitelty komission neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle antamassa tiedonannossa "Turvallisempaan tietoyhteiskuntaan tietojärjestelmien turvallisuutta parantamalla ja tietokone-rikollisuutta ehkäisemällä" <sup>(6)</sup>.

(7) Tietojärjestelmiin kohdistuviin hyökkäyksiin sovellettavia rikosoikeuden säännöksiä olisi lähennettävä, jotta voidaan taata mahdollisimman tiivis oikeudellinen ja poliisiyhteistyö tällaisiin hyökkäyksiin liittyvien rikosten tutkimisessa sekä edistää järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjuntaa.

<sup>(1)</sup> KOM(2001) 298.<sup>(2)</sup> (2001/2098(INI)).<sup>(3)</sup> EYVL C 19, 23.1.1999.<sup>(4)</sup> KOM(2001) 278 lopullinen.<sup>(5)</sup> A5-0127/2000.<sup>(6)</sup> KOM(2000) 890.

- (8) Neuvoston puitepäättös eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä, Europol-yleissopimuksen liite ja Eurojustin perustamista koskeva neuvoston päätös sisältävät tietokonerikollisuutta koskevia viittauksia, jotka on vielä määriteltävä tarkemmin. Asianomaisissa asiakirjoissa esiintyvää tietoverkkorikollisuuden käsitettä on tulkittava niin, että se sisältää muun muassa tässä puitepäättöksessä määritellyt tietoverkkoihin kohdistuvat hyökkäykset. Määritelmän ansiosta kyseisten tekojen rikostunnusmerkistöjä voidaan lähentää huomattavasti. Lisäksi tämä puitepäättös täydentää terrorismin torjumisesta tehtyä puitepäättöstä, joka kattaa julkisia palveluja (kuten tietojärjestelmiä) ylläpitävälle laitokselle laajaa tuhoa aiheuttavat terroriteot, joista aiheutuu tai todennäköisesti aiheutuu vaaraa ihmishengille tai suuri taloudellinen menetys.
- (9) Kaikki jäsenvaltiot ovat ratifioineet yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä 28 päivänä tammikuuta 1981 tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen. Tämän puitepäättöksen täytäntöönpanon yhteydessä käsiteltäviä henkilötietoja suojellaan mainitun yleissopimuksen periaatteiden mukaisesti.
- (10) Alaan liittyvät yhteiset määritelmät, erityisesti tietojärjestelmistä ja sähköisistä tiedoista, ovat tärkeitä sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot soveltavat tätä puitepäättöstä johdonmukaisesti.
- (11) Rikostunnusmerkistöihin on omaksuttava yhteinen linja antamalla yhteinen määritelmä tietojärjestelmän laittomasta käytöstä ja tietojärjestelmän laittomasta häirinnästä.
- (12) On vältettävä säätämästä esimerkiksi vähämerkityksisiä tekoja rangaistaviksi tai kriminalisoimasta toimintaa, jota harjoittavat oikeudenhaltijat tai valtuutetut henkilöt, kuten valtuutetut yksityiset käyttäjät tai yritykset, verkko- tai järjestelmävastaavat, -valvojat tai -operaattorit, luallisen tieteellisen tutkimuksen tekijät ja järjestelmätestaajat, riippumatta siitä, onko kyseessä yrityksen henkilöstön jäsen vai tehtävään nimetty ulkopuolinen henkilö, joka on saanut luvan testata järjestelmän turvallisuutta.
- (13) Jäsenvaltioiden on säädettävä tietojärjestelmiin kohdistuviin hyökkäyksiin syyllystyneille määrättävistä tehokkaista, oikeasuhteisista ja varoittavista seuraamuksista, vakavissa tapauksissa vapausrangaistuksista.
- (14) On säädettävä ankarammista rangaistuksista, joita sovelletaan, kun tietojärjestelmään kohdistuvaan hyökkäykseen liittyvien asianhaarojen vuoksi hyökkäys muodostaa erityisen vakavan uhan yhteiskunnalle. Tällaisissa tapauksissa rikosentekijöille määrättävien seuraamusten olisi oltava riittävän ankara, jotta tietojärjestelmiin kohdistuvat hyökkäykset voidaan sisällyttää sellaisten järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi jo aiemmin hyväksytyjen oikeusvälineiden piiriin kuin rikollisjärjestöön osallistumisen kriminalisoinnista Euroopan unionin jäsenvaltioissa 21 päivänä joulukuuta 1998 hyväksytty yhteinen toiminta 98/733/YOS <sup>(1)</sup>.
- (15) Olisi toteutettava toimenpiteitä, jotta oikeushenkilöt voitaisiin saattaa vastuuseen tässä puitepäättöksessä tarkoitettua rikoksista, jotka on tehty niiden hyväksi, ja sen varmistamiseksi, että jäsenvaltioilla on lainkäyttövalta tietojärjestelmään kohdistuvaan rikokseen, kun rikosentekijä on rikosta tehdessään fyysisesti jäsenvaltion alueella tai kun tietojärjestelmä sijaitsee jäsenvaltion alueella.
- (16) Lisäksi on säädettävä toimenpiteistä jäsenvaltioiden välisen yhteistyön tiivistämiseksi, jotta tietojärjestelmiin kohdistuvia hyökkäyksiä voidaan torjua tehokkaasti, ja perustettava yhteyspisteitä tietojenvaihtoa varten.
- (17) Koska asetettuja tavoitteita eli sitä, että tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä määrätään kaikissa jäsenvaltioissa tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia rikosoikeudellisia seuraamuksia ja että oikeudellista yhteistyötä tehostetaan ja siihen kannustetaan poistamalla mahdolliset esteet, ei voida riittävällä tavalla saavuttaa yksittäisten jäsenvaltioiden toimin, sillä sääntöjen on oltava yhteiset ja yhteensopivat, vaan ne voidaan tästä syystä saavuttaa paremmin unionin tasolla, unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa tarkoitetun ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Viimeksi mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä puitepäättöksessä ei ylitetä sitä, mikä on näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen.
- (18) Tällä puitepäättöksellä ei rajoiteta Euroopan yhteisön toimivaltaa.
- (19) Tässä puitepäättöksessä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen II ja VI luvun periaatteita,

ON TEHNYT TÄMÄN PUITEPÄÄTÖKSEN:

#### 1 artikla

#### Puitepäättöksen tavoite ja laajuus

Tämän puitepäättöksen tavoitteena on parantaa oikeus- ja muiden viranomaisten, poliisi- ja muut lainvalvontaviranomaisten mukaan luettuina, yhteistyötä lähentämällä jäsenvaltioiden rikosoikeudellisia säännöksiä, jotka koskevat tietojärjestelmiin kohdistuvia hyökkäyksiä.

<sup>(1)</sup> EYVL L 351, 29.12.1998, s. 1.

## 2 artikla

**Määritelmät**

Tässä puitepäättöksessä käytetään seuraavia määritelmiä:

- a) "Sähköisen viestinnän verkolla" tarkoitetaan siirtojärjestelmiä ja soveltuvin osin myös kytkentä- ja reitityslaitteita sekä muita välineitä, joilla voidaan siirtää signaaleja johtojen välityksellä, radioteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella tavalla, mukaan luettuina satelliittiverkot, kiinteät (piiri- ja pakettikytkentäiset, myös Internet) ja matkaviestinnän maanpäälliset verkot, sähköverkkojärjestelmät niiltä osin kuin niitä käytetään signaalinsiirtoon, radio- ja televisiolähetysiin käytetyt verkot sekä kaapelitelevisioverkot riippumatta siitä, minkä muotoista informaatiota niissä siirretään.
- b) "Tietokoneella" tarkoitetaan yhtä tai useampaa laitetta tai yhteen kytkettyjen tai toisiinsa yhteydessä olevien laitteiden ryhmää, joka suorittaa automaattista tietojenkäsittelyä ohjelman perusteella.
- c) "Sähköisillä tiedoilla" tarkoitetaan tosiseikkojen, tietojen tai käsitteiden esitystä, joka on laadittu tai muunnettu tietojärjestelmän käsiteltäväksi soveltuvaan muotoon, esimerkiksi sellaisen ohjelman muotoon, jonka avulla tietojärjestelmä saadaan toteuttamaan jokin tehtävä.
- d) "Tietojärjestelmällä" tarkoitetaan tietokoneita ja sähköisen viestinnän verkkoja sekä tietoja, joita niissä varastoidaan, käsitellään, haetaan tai välitetään verkkojen toimintaa, käyttöä, suojausta tai huoltoa varten.
- e) "Oikeushenkilöllä" tarkoitetaan mitä tahansa muodostumaa, jolla on sovellettavan lain mukaan oikeushenkilön asema, lukuun ottamatta valtioita tai muita julkisia elimiä niiden käyttäessä julkista valtaa, tai julkisoikeudellisia kansainvälisiä järjestöjä.
- f) "Valtuutetulla henkilöllä" tarkoitetaan sellaista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on sopimukseen tai lakiin perustuva oikeus tai lainmukainen lupa käyttää, johtaa, valvoa, testata tai suorittaa tieteellistä tutkimusta tai muuten käyttää tietojärjestelmää ja joka toimii tämän oikeuden tai luvan mukaisella tavalla.
- g) Ilmauksella "luvattomasti" tarkoitetaan, että kysymys ei ole valtuutetun henkilön toiminnasta tai muusta kansallisessa lainsäädännössä lailliseksi tunnustetusta toiminnasta.

## 3 artikla

**Tietojärjestelmän luvaton käyttö**

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tietojärjestelmän tai sen osan tahallinen ja luvaton käyttö on rikosoikeudellisesti rangaistava teko, kun

i) se kohdistuu erityisten suojatoimenpiteiden kohteena olevaan tietojärjestelmään tai sen osaan, tai

ii) sen tarkoituksena on aiheuttaa vahinkoa luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, tai

iii) sen tarkoituksena on tuottaa taloudellista hyötyä.

## 4 artikla

**Tietojärjestelmän häirintä**

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että seuraava tahallinen ja luvaton toiminta on rikosoikeudellisesti rangaistavaa:

- a) tietojärjestelmän toiminnan vakava estäminen tai häirintä vahingoittamalla, poistamalla, huonontamalla, muuttamalla tai tuhoamalla sähköisiä tietoja tai saattamalla ne käyttökelvottomiksi;
- b) tietojärjestelmässä olevien sähköisten tietojen poistaminen, huonontaminen, muuttaminen, tuhoaminen tai saattaminen käyttökelvottomiksi, jos teon tarkoituksena on aiheuttaa vahinkoa luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle.

## 5 artikla

**Yllytys, avunanto ja yritys**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tahallinen yllytys tai avunanto 3 tai 4 artiklassa tarkoitettuun rikokseen on rangaistava teko.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 3 tai 4 artiklassa tarkoitettujen rikosten yritys on rangaistava teko.

## 6 artikla

**Seuraamukset**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 3, 4 ja 5 artiklassa tarkoitettujen rikosten rangaistavissa tehokkain, oikeasuhteisin ja varoittavin seuraamuksin, jollainen on muun muassa vapausrangaistus, jonka enimmäiskesto vakavissa tapauksissa on vähintään yksi vuosi. Vakaviksi tapauksiksi ei tulkita tekoja, joista ei aiheutunut vahinkoa ja joista ei saatu taloudellista hyötyä.

2. Jäsenvaltioiden on säädettävä mahdollisuudesta määrätä sakkorangaistus vapausrangaistuksen lisäksi tai sijasta.

## 7 artikla

**Rangaistuksen koventamisperusteet**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 3, 4 ja 5 artiklassa tarkoitetuista rikoksista voidaan seuraavissa tapauksissa määrätä vapausrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään neljä vuotta:

a) rikos on tehty rikollisjärjestöön osallistumisen kriminalisoinnista Euroopan unionin jäsenvaltioissa 21 päivänä joulukuuta 1998 hyväksytyssä yhteisessä toiminnassa 98/733/YOS tarkoitettun rikollisjärjestön puitteissa riippumatta siitä, mikä on yhteisessä toiminnassa säädetty rangaistus;

b) rikos on aiheuttanut huomattavaa välitöntä tai välillistä taloudellista vahinkoa, ruumiillista vahinkoa luonnolliselle henkilölle tai huomattavaa vahinkoa jäsenvaltion kriittisten järjestelmien osalle; tai

c) rikos on tuottanut huomattavaa taloudellista hyötyä.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista voidaan määrätä 6 artiklan mukaisesti säädettyjä ankarammat vapausrangaistukset, jos rikoksentekijä on tuomittu aiemmin samankaltaisesta rikoksesta jäsenvaltiossa annetulla lainvoimaisella tuomiolla.

## 8 artikla

**Erityisolosuhteet**

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 6 ja 7 artiklassa tarkoitettuja seuraamuksia voidaan lieventää 6 ja 7 artiklassa säädetystä poiketen, kun rikoksesta on aiheutunut toimivaltaisen oikeusviranomaisen näkemyksen mukaan ainoastaan vähäistä vahinkoa.

## 9 artikla

**Oikeushenkilöiden vastuu**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen sellaisesta 3, 4 tai 5 artiklassa tarkoitettusta teosta, jonka on sen hyväksi tehnyt joko yksin tai oikeushenkilön elimen edustajana toimiva henkilö, jonka johtava asema oikeushenkilössä perustuu:

a) valtuuteen edustaa oikeushenkilöä, tai

b) valtuuteen tehdä päätöksiä oikeushenkilön puolesta, tai

c) valtuuteen harjoittaa valvontaa oikeushenkilössä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tapausten lisäksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen, jos 1 kohdassa tarkoitettun henkilön harjoittaman ohjauksen tai valvonnan puutteellisuus on mahdollistanut sen, että oikeushenkilön alaisena toimiva henkilö on tehnyt kyseisen oikeushenkilön hyväksi 3, 4 ja 5 artiklassa tarkoitettuja rikoksia.

3. Mitä 1 ja 2 kohdassa säädetään oikeushenkilön vastuusta, ei estä rikossyytteen nostamista sellaista luonnollista henkilöä vastaan, joka on tehnyt 3, 4 tai 5 artiklassa tarkoitettun rikoksen tai toiminut kyseisissä artikloissa tarkoitettulla tavalla.

## 10 artikla

**Oikeushenkilöihin kohdistettavat seuraamukset**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti vastuulliseksi todettua oikeushenkilöä voidaan rangaista tehokkain, oikeasuhteisin ja varoittavin seuraamuksin, jollaisiksi luetaan rikosoikeudelliset tai muut sakot ja jollaisiksi voidaan lukea myös muut seuraamukset, kuten:

a) oikeuden menettäminen julkisista varoista myönnettyjen etuuksien tai tuen saamiseen;

b) tilapäinen tai pysyvä liiketoimintakielto;

c) oikeudelliseen valvontaan asettaminen; tai

d) tuomioistuimen määräys lopettaa toiminta.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti vastuulliseksi todettua oikeushenkilöä voidaan rangaista tehokkain, oikeasuhteisin ja varoittavin seuraamuksin tai toimenpitein.

## 11 artikla

**Lainkäyttövalta**

1. Jäsenvaltion on ulotettava lainkäyttövaltansa 4 ja 5 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, jos

a) rikos on tehty kokonaan tai osittain jäsenvaltion alueella;

b) rikoksen on tehnyt jäsenvaltion kansalainen ja teko vaikuttaa kyseisen valtion kansalaisiin tai ihmisryhmiin; tai

c) rikos on tehty sellaisen oikeushenkilön hyväksi, jonka kotipaikka on kyseisen jäsenvaltion alueella.

2. Ulottaessaan lainkäyttövaltaansa 1 artiklan a alakohdan mukaisesti jäsenvaltion on varmistettava, että sen lainkäyttövaltaan kuuluvat myös seuraavat tapaukset:

a) rikosentekijä tekee rikoksen ollessaan fyysisesti jäsenvaltion alueella riippumatta siitä, kohdistuuko rikos kyseisen jäsenvaltion alueella sijaitsevaan tietojärjestelmään;

b) Rikos on kohdistunut kyseisen jäsenvaltion alueella sijaitsevaan tietojärjestelmään riippumatta siitä, oliko rikosentekijä rikosta tehdessään fyysisesti jäsenvaltion alueella.

3. Jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta 1 kohdan b ja c alakohdassa asetettua lainkäyttövaltasääntöä tai soveltaa sitä vain erityistapauksissa tai -tilanteissa.

4. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ulottaakseen lainkäyttövaltansa 3–5 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, jos se kieltäytyy luovuttamasta tällaisesta rikoksesta epäiltyä tai tuomittua henkilöä toiseen jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan.

5. Jos useampi kuin yksi jäsenvaltio voi ulottaa lainkäyttövaltansa rikokseen ja jos rikoksesta voidaan nostaa syyte samojen tosiseikkojen perusteella missä tahansa näistä jäsenvaltioista, asianomaiset jäsenvaltiot päättävät yhteisesti siitä, missä jäsenvaltiossa syyte nostetaan, ja pyrkivät keskittämään oikeudelliset menettelyt mahdollisuuksien mukaan yhteen jäsenvaltioon. Tätä varten jäsenvaltiot voivat turvautua oikeusviranomaisten yhteistyön edistämiseksi ja niiden toiminnan koordinoimiseksi mihin tahansa Euroopan unionissa toimivaan elimeen tai mekanismiin, kuten Eurojustiin tai Euroopan oikeudelliseen verkostoon.

6. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava neuvoston pääsihteeristölle ja komissiolle päätöksestään soveltaa 3 kohtaa sekä tarvittaessa myös niistä erityistapauksista tai -tilanteista, joissa päätöstä sovelletaan.

## 12 artikla

### Tietojenvaihto

1. Jäsenvaltioiden on perustettava tietosuojasäännösten mukainen ympärivuorokautisesti toimiva yhteyspiste 3, 4 ja 5 artiklassa tarkoitettuja rikoksia koskevaa tietojenvaihtoa varten.

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava neuvoston pääsihteeristölle ja komissiolle tietojärjestelmiin kohdistuvia rikoksia koskevien tietojen vaihtoa varten nimeämänsä yhteyspisteen yhteystiedot. Pääsihteeristö toimittaa tiedot muille jäsenvaltioille.

## 13 artikla

### Täytäntöönpano

1. Jäsenvaltioiden on saatettava voimaan tämän puitepäätöksen noudattamisen edellyttämät toimenpiteet 31 päivään joulukuuta 2003 mennessä.

2. Niiden on toimitettava neuvoston pääsihteeristölle ja komissiolle antamansa säännökset kirjallisina ja tiedot tämän puitepäätöksen noudattamiseksi toteuttamistaan muista toimenpiteistä.

3. Näiden tietojen perusteella komissio toimittaa 31 päivään joulukuuta 2004 mennessä Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän puitepäätöksen soveltamisesta ja esittää tarvittaessa säädösehdotuksia.

4. Neuvosto arvioi, missä määrin jäsenvaltiot ovat noudattaneet tätä puitepäätöstä.

## 14 artikla

### Voimaantulo

Tämä puitepäättös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.